

voor, wiens aanslag hoger ligt dan de 4 d., die 90% van de 900 aangeslagenen gemiddeld betaalden; een beroep wordt niet vermeld. En dan: 'nothing is known of any Dutch schools in Norwich at the time'¹²). Dus van een rector Carpentier valt daar geen spoor te bekennen.

Een tot nu toe ongelezen, althans ongebruikt, gebleven tekst van Carpentier zelf brengt ons de naam van dat 'Norwich' dat zo lang in de literatuur over hem heeft rondgespookt. Onze Gemeentebibliotheek bezit het tot nu toe bij mijn weten enige exemplaar van de in 1619 hier uitgekomen tweede druk van 's rectors schoolboek *Ramus Aureus*¹³). De oude man, die in 1620 zou overlijden, richt de blik achterwaarts en overziet zijn levensweg, zich daarbij beperkend tot en zich concentrerend op zijn succes als rector. In het woord vooraf worden de stadsbestuurders aangesproken, baljuw Muylwyc, de overige burgemeesters, de Heren Raden, en de drie secretarissen: Cornelius Smout, Hendrik Roos, Cornelius Muys. 'Door Gods goedheid, het zij zonder aanmatiging gezegd, had ik' - aldus Carpentier - 'steeds, waar ik ook verbleef, een groot aantal leerlingen. Dit wordt onder anderen betuigd door de jurist Conradus Rittershusius, rector van de academie van Neurenberg. In diens rede ter nagedachtenis van Elias Putschius, eens mijn zeer geliefde leerling, in druk verschenen met een lofrede op diens leven, zegt hij op pagina 2: 'Zo is hij in de leer gedaan bij een 'Belga', Petrus Carpenterius, die toen in Stade een 'ludus literarius' (een school) had geopend'; en even verder: 'maar het geviel dat deze schoolmeester kort nadien naar Holland terugging en met zich een groot aantal leerlingen meenam, zoals een bijenkoning zijn zwerm ('quasi examen apum rex'; in de oudheid, en dus ook nog in 1600, wist men niet van de koningin van een bijenvolk), onder wie ook Elias aan hem is toevertrouwd, om van de zijde van zijn leermeester niet te wijken'¹⁴). Na dit citaat noemt Carpentier onder andere 'strijders voor de ware godsdienst', die met hem uit Holland naar Stade waren getrokken, Adrianus Smoutius, 'uw medeburger'. Hij vervolgt dan: 'Het is uwe Vroedschap bekend hoezeer, toen ik vervolgens door Uw stad werd geroepen en, terwijl ik andere beroepen terzijde legde en afsloeg, aan de roep van Uw Vroedschap gehoor gaf, mijn 'Noortwicenses', die zeer op mij gesteld waren, mijn vertrek hebben betreurd. En ook, hoe grote groep van leerlingen uit bekende families en hoe grote schare van patriciërs van onze republiek ik tot Uw groot voordeel heb meegebracht.' Deze 'Noortwicenses' zoeken men dus in Holland!